

На основу члана 18. став 1. тачка 3, а у вези с чланом 58. став 4, Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004 и 44/2010), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У О ПОСТУПАЊУ С НОВЦЕМ ЗА КОЈИ ПОСТОЈИ СУМЊА ДА ЈЕ ФАЛСИФИКОВАН

1. Овом одлуком уређује се начин поступања Народне банке Србије, банака и овлашћених мењача с новцем за који постоји сумња да је фалсификован.

2. Поједини појмови у овој одлуци имају следеће значење:

1) **новац** је готов новац и ефективни страни новац који је централна банка пустила у оптицај, или је повучен из оптицаја али га је могуће заменити за оптицајни новац;

2) **готов новац** су новчанице и ковани новац који су пуштени у оптицај одлуком Народне банке Србије, или су повучени из оптицаја али се могу заменити за оптицајне новчанице или ковани новац;

3) **ефективни страни новац** су стране новчанице и страни ковани новац које је страна централна банка пустила у оптицај, или су повучени из оптицаја али се могу заменити за оптицајне новчанице или ковани новац;

4) **новац за који постоји сумња да је фалсификован** је новац за који банке и овлашћени мењачи имају сумњу да се по свим или појединим елементима заштите разликује од новца који је централна банка пустила у оптицај;

5) **елементи заштите новца** су својства новца (заштићени папир, водени жиг, микротекст, дубока штампа, сигурносна нит, оптички варијабилна боја, састав метала, димензије, тежина итд.) чији је циљ да онемогуће неовлашћену израду новца;

6) **експертиза** је поступак којим се утврђује да ли новац који се испитује има све заштитне елементе новца који је централна банка пустила у оптицај, односно да ли су ти елементи оригинални, то јест аутентични;

7) **индикатив** је словно-нумеричка ознака којом се идентификује одређена врста фалсификата сличних карактеристика у оквиру једне валуте и апоена;

8) **тип фалсификата** је словно-нумеричка ознака којом се идентификује одређена подврста фалсификата сличних карактеристика, а у оквиру једног индикатива;

9) **подносилац новца** је физичко лице код кога се констатује присуство новца за који постоји сумња да је фалсификован;

10) **фалсификовани новац** је новац за који је, након вршења експертизе, извештајем о извршеној експертизи новца утврђено да се по

свим или појединим елементима заштите разликује од новца који је централна банка пустила у оптицај.

3. Банке и овлашћени мењачи дужни су да проверавају аутентичност новца, и то приликом његовог пријема од клијената, при обради новца и пре исплате клијентима, као и да новац за који имају сумњу да је фалсификован доставе Народној банци Србије ради експертизе.

4. Ако је подносилац новца за који постоји сумња да је фалсификован присутан у моменту констатовања ове сумње – банка и овлашћени мењач о овој сумњи одмах обавештавају тог подносиоца и Министарство унутрашњих послова (у даљем тексту: МУП). Овом подносиоцу се новац за који постоји сумња да је фалсификован привремено одузима, уз истовремено издавање потврде о привремено одузетом новцу (Прилог 1), и упућује молба да сачека долазак представника МУП-а.

Када је подносилац новца лице које поседује дипломатски пасош – банка и овлашћени мењач поступиће на начин из става 1. ове тачке, с тим што се неће обавештавати МУП.

5. Новац за који постоји сумња да је фалсификован банке достављају Народној банци Србије – Сектору за послове трезора (у даљем тексту: Сектор), преко филијала Народне банке Србије, уз истовремено достављање попуњеног захтева за експертизу новца ради утврђивања његове аутентичности (Прилог 2). Пре достављања попуњеног захтева и достављања новца, банке овај захтев достављају Сектору и у електронској форми, у складу са упутством којим се уређују израда и електронско достављање података Народној банци Србије.

6. Овлашћени мењачи новац за који постоји сумња да је фалсификован достављају посредством банака.

7. После извршене експертизе, Сектор доставља банци извештај о извршеној експертизи новца достављеног под сумњом да је фалсификован (прилози 3 и 4), у коме се констатује да ли је реч о фалсификату (Прилог 3) или о аутентичном – оригиналном новцу (Прилог 4). Ако се констатује да је реч о фалсификату – одређују се квалитет израде фалсификата, индикатив и тип фалсификата (ако постоји).

Фалсификати новца рангирају се по успешности израде, односно по степену сличности у односу на оригинални новац – на следећи начин:

- фалсификат лоше израде (1),
- фалсификат осредње израде (2),
- фалсификат добре израде (3),
- фалсификат веома добре израде (4),

– опасан фалсификат(5).

Ако се констатује да је реч о оригиналном новцу – Сектор доставља банци одговарајућу вредност тог новца у истој валути или за тај износ одобрава рачун банке. Банка обезбеђује да се новац без одлагања врати подносиоцу или обезбеђује да се подносиоцу одобри рачун.

8. Фалсификовани новац Народна банка Србије задржава без накнаде.

9. Народна банка Србије може страним банкама и органима који се баве борбом против фалсификовања новца, на њихов захтев, предати фалсификовани новац.

10. Народна банка Србије може правним лицима и предузетницима који се баве производњом, сервисирањем или продајом машина за обраду новца или апарата за препознавање фалсификата, на њихов захтев, привремено ставити на располагање фалсификовани новац, ради тестирања тих машина, односно апарата.

11. У борби против фалсификовања новца Народна банка Србије, банке и овлашћени мењачи сарађују међусобно, као и с надлежним домаћим и страним органима.

12. Народна банка Србије обавештава МУП, банке и овлашћене мењаче о појави нових типова фалсификата новца, и то фалсификата веома добре израде (ознака 4) и опасних фалсификата (ознака 5).

13. Народна банка Србије организоваће обуку за запослене у банкама, овлашћеним мењачима и МУП-у – ради њиховог упознавања са елементима заштите новца и ефикаснијег препознавања новца за који постоји сумња да је фалсификован.

14. Прилози из ове одлуке одштампани су уз ту одлуку и њен су саставни део.

15. Ова одлука објављује се у „Службеном гласнику РС“ и ступа на снагу 1. априла 2011. године.

О. бр. 4
15. марта 2011. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
др Дејан Шошкић, с.р.